

Ольховська Софія Василівна

ЗВ'ЯЗОК НЕДОСТАТНОСТІ ВІТАМІНУ Д ТА РОЗВИТКУ САРКОПЕНІЇ У ХВОРИХ НА ОСТЕОАРТРОЗ

Харків, Україна

Харківський національний медичний університет

Кафедра внутрішньої медицини №3 та ендокринології

Науковий керівник: асистент, к.мед.н. Олійник Марія Олександрівна

Актуальність. Остеоартроз (ОА) є найбільш розповсюдженим захворюванням суглобів. Вчені з усього світу намагаються визначити фактори, які відіграють певну роль в розвитку захворювання. Відомо, що м'язи забезпечують повноцінне функціонування суглобів, відіграючи основну роль у збереженні їхньої стабільності та утримання фізіологічного положення. Дегенеративні зміни м'язових волокон, асоційовані зі старінням, лежать в основі розвитку саркопенії. В свою чергу, є дані, що вітамін Д може впливати на кісткову мускулатуру на генетичному та тканинному рівнях.

Мета. Визначити наявність взаємозв'язку між розвитком дегенеративних змін м'язових волокон у жінок, хворих на ОА, за умови недостатності вітаміну Д.

Матеріали та методи. Було досліджено 20 жінок хворих на ОА ($58,55 \pm 1,47$ років). Діагноз саркопенії був встановлений відповідно до критеріїв, що були надані EWGSOP (2018). М'язова маса була оцінена за допомогою біоімпедансного аналізу – стан саркопенії оцінювався за індексом знежиреної маси $<6,76$ кг/м².

Визначення м'язової сили проводилося за допомогою ручного динамометра – зниження нормальної м'язової сили було встановлено за показника <16 кг. Оцінка м'язової функції відбувалася за визначенням швидкості ходи на коротку відстань (4 м). Швидкість ходьби вважалася низькою за результатом $\leq 0,8$ м/с.

Усім хворим було проведено рентгенологічне дослідження суглобів; виразність больового синдрому, скутість та функціональна здатність були визначені за індексом WOMAC. Рівень вітаміну Д було досліджено біохімічним методом.

Результати. У результаті дослідження визначено, що зниження м'язової сили наявне у 30 % жінок, при цьому показник сили м'язів кисті становив від 12,0 кг до 27,0 кг (у середньому – $18,45 \pm 0,88$ кг). Індекс знежиреної маси у досліджених пацієнтів з ОА варіював від 10,3 до 33,1 кг/м² (в середньому становив $22,5 \pm 1,43$ кг/м²). Швидкість ходи складала від 0,7 м/с до 1,15 м/с, середня швидкість ходи становила $1,03 \pm 0,05$ м/с. Рівень віт. Д становив від 22,5 до 29 нг/мл (у середньому – $26,3 \pm 1,18$ нг/мл). В результаті дослідження діагноз саркопенія був встановлений у 6 пацієнтів, пресаркопенія – у 10 пацієнтів. Крім того, було відмічено значні негативні кореляції між швидкістю ходи та сумарним балом за WOMAC ($r = -0,58$, $p < 0,05$). Щодо рівня вітаміну Д, було виявлено значущу позитивну кореляцію між рівнем віт. Д та індексом знежиреної маси ($r = 0,46$, $p < 0,05$).

Висновки. У досліджених хворих на ОА було відзначено асоціацію між зниженням рівня вітаміну Д та зниженням м'язової сили. Це може свідчити про вплив недостатності вітаміну Д на прогресування саркопенії у жінок та, в свою чергу, на більш швидке прогресування ОА та його злоякісний перебіг за наявності перелічених вище умов.